

STANOWISKO
Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)
do przepisów zawartych w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw
w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679.

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (dalej: PIIT, Izba) pragnie przedstawić swoje stanowisko w związku z wskazanymi poniżej przepisami zawartymi w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679.

1) Ocena wiarygodności płatniczej użytkownika końcowego (art. 57 PT).

Główny niepokój przedsiębiorców telekomunikacyjnych budzi rezygnacja w toku prac międzyresortowych (we wcześniejszych wersjach projektu ustawy właściwe przepisy były obecne) z wprowadzenia w ramach art. 57 Prawa telekomunikacyjnego wyraźnej normy regulującej automatyczne przetwarzanie danych w tym profilowanie, na potrzeby weryfikacji wiarygodności płatniczej klienta.

Brak wyraźnie określonej w przepisach sektorowych podstawy prawnej dla automatycznych działań podejmowanych w celu oceny wiarygodności płatniczej, pomimo dopuszczalności takiego działania, może rzutować negatywnie na pewność prawa w zakresie przetwarzania danych osobowych dokonywanego dla oceny wiarygodności płatniczej użytkownika końcowego, a w efekcie może doprowadzić do ograniczenia zakresu usług świadczonych użytkownikom, z uwagi na utrudnienia w możliwości zarządzania przez Przedsiębiorców ryzykiem wynikającym z różnej wiarygodności użytkowników..

Przyjęcie w ramach Prawa telekomunikacyjnego rozwiązania umożliwiającego przetwarzania przez dostawcę usług danych osobowych w sposób zautomatyzowany, w tym poprzez profilowanie, w celu dokonania oceny wiarygodności płatniczej użytkownika końcowego, jest jak wcześniej zauważało samo Ministerstwo Cyfryzacji w ramach uzasadnienia do pierwotnej wersji projektu ustawy, środkiem w pełni proporcjonalnym, a co nawet ważniejsze dodatnio wpływa na poprawę komfortu usługobiorców.

Co więcej, właściwe przepisy dotyczące automatycznego przetwarzania, w tym profilowania w tożsamym celu tj. dla oceny wiarygodności płatniczej, zostały utrzymane i dopracowane w zakresie zmian w Prawie bankowym, dzięki czemu podmioty z sektora bankowego będą miały wyraźną ustawową podstawę dla takiego przetwarzania danych, o jaką wnioskuje podmioty z sektora telekomunikacyjnego. Odmienna kwalifikacji tożsamej operacji na danych osobowych tylko ze względu na odmienność branży/sektora jest natomiast całkowicie nieuzasadniona i nie znajduje żadnych podstaw w regulacji rozporządzenia, którego wdrożeniu projektowane przepisy mają służyć.

Wobec powyższego Izba postuluje uzupełnienie projektu ustawy o nowelizację art. 57 Prawa telekomunikacyjnego z przepisem umożliwiającym dostawcom usług telekomunikacyjnych podejmowanie decyzji opierających się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym

profilowaniu, danych osobowych, w brzmieniu analogicznym do projektowanego art. 105a ust. 1a i 1b Prawa bankowego.

Różnicowanie w tym aspekcie sytuacji prawnej na rynku bankowym i telekomunikacyjnym jest w ocenie Izby niezasadne.

W art. 105a po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, mogą w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego podejmować decyzje opierając się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, danych osobowych – również stanowiących tajemnicę bankową – pod warunkiem zapewnienia osobie, której dotyczy decyzja podejmowana w sposób zautomatyzowany, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętej decyzji, zakwestionowania tej decyzji, wyrażenia własnego stanowiska oraz do uzyskania interwencji ludzkiej.

1b. Decyzje, o których mowa w ust. 1a, mogą być podejmowane wyłącznie w oparciu o następujące kategorie danych:

1) dotyczących osoby fizycznej:

a) imiona i nazwisko,

b) nazwisko rodowe,

c) imiona rodziców,

d) data i miejsce urodzenia,

e) wiek,

f) płeć,

g) obywatelstwo,

h) stan cywilny,

i) seria i numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,

j) numer PESEL, o ile został nadany,

k) numer identyfikacji podatkowej, o ile został nadany,

l) adres zamieszkania, adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy, aktualny adres pobytu czasowego inny niż adres zamieszkania lub zameldowania, adres do korespondencji,

m) tytuł prawny do zajmowanego lokalu,

n) miejsce pracy,

o) zawód,

p) wykształcenie,

r) forma zatrudnienia,

s) sytuacja finansowa, w tym dochody i wydatki,

t) liczba osób w gospodarstwie domowym,

u) ustrój majątkowy małżonków;

2) dane dotyczące zobowiązania:

a) źródło zobowiązania,

- b) kwota i waluta,
- c) numer i stan rachunku prowadzonego w banku lub innej instytucji ustawowo upoważnionej do udzielania kredytów, nazwę i adres siedziby bądź oddziału banku lub innej instytucji ustawowo upoważnionej do udzielania kredytów,
- d) data powstania zobowiązania,
- e) warunki spłaty zobowiązania,
- f) ustanowione zabezpieczenia prawne,
- g) przebieg realizacji zobowiązania,
- h) stan zadłużenia z tytułu zobowiązania,
- i) data wygaśnięcia zobowiązania,
- j) przyczyny niewykonania zobowiązania lub dopuszczenia się zwłoki, o której mowa w art. 105a ust. 3,
- k) przyczyny wygaśnięcia zobowiązania.”;

Proponujemy dodanie ust. 7 do art. 57 ustawy Prawo telekomunikacyjne w następującym brzmieniu:

Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, może w celu oceny wiarygodności płatniczej użytkownika końcowego, podejmować decyzje opierając się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, danych osobowych – również stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną lub udostępnionych mu przez biuro informacji gospodarczej w trybie określonym w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie informacji gospodarczych – pod warunkiem zapewnienia osobie, której dotyczy decyzja podejmowana w sposób zautomatyzowany, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętej decyzji, zakwestionowania tej decyzji, wyrażenia własnego stanowiska oraz do uzyskania interwencji ludzkiej.

Powyższa zmiana jest w opinii Izby najważniejszą, dodatkowo postulujemy poprawę poniższych regulacji:

1) Izba postuluje zmianę planowanego art. 85 pkt. 3 ustawy zmieniającej (dotyczącego zmian w Prawie telekomunikacyjnym) z:

Art. 85.

„3) w art. 159 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) dane dotyczące użytkownika, z zastrzeżeniem art. 161 ust. 2;”;

na:

Art. 85.

1) w art. 159 w ust. 1 usuwa się pkt 1;”

Powyższa zmiana wynika z tego, że w ocenie Izby nie ma podstaw, aby tajemnicą telekomunikacyjną – zbliżoną do tajemnicy korespondencji – obejmować informacje o tym, że dany podmiot gospodarczy jest stroną umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z określonym operatorem.

Art. 159 ust. 1 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego nie dotyczy bowiem wrażliwych informacji o treści połączeń, o adresatach połączeń, godzinach ich wykonywania, ale głównie o nazwie, adresie, numerze NIP użytkownika. W przypadku osób prawnych i ułomnych osób prawnych informacje te w większości przypadków są jawne.

Jeśli natomiast fakt istnienia umowy telekomunikacyjnej podmiotu z danym operatorem miałby być chroniony, to w prawie polskim można to zapewnić poprzez klauzule o poufności lub dzięki ochronie tajemnicy przedsiębiorstwa. Nie ma potrzeby powielać tej ochrony w Prawie telekomunikacyjnym.

2) W zakresie proponowanego art. 174¹ ustawy Prawo telekomunikacyjne, PIIT postuluje wykreślenie wyrazu „pisemne”.

Uspójni to proponowaną regulację z wchodzącymi od 12 grudnia przepisami realizującymi rządowe założenia tzw. „paperless”, czyli przyjęcia formy elektronicznej także w sektorze usług telekomunikacyjnych.

3) W opinii PIIT Nowelizacja nadal nie dostosowuje wielu obszarów wymiany danych na rynku telekomunikacyjnym (np. proces MNP, wymiana danych z PLI CBD) do pojęć z RODO. Dodatkowo utrzymany zostaje art. 79 c Prawa telekomunikacyjnego (a zatem również rozporządzenie do art. 79c ust. 3), które nakazują przedsiębiorcom telekomunikacyjnym - przetwarzanie szczególnych kategorii danych (danych o niepełnosprawności) mimo braku wyraźnej podstawy zgodnej z art. 9 RODO. Oznaczać może to niezgodność polskiego prawa z prawem unijnym.

4) Ponadto, wątpliwości członków Izby wzbudza art. 210a:

Art. 210a. 1. Kto nie wypełnia obowiązku:

- 1) wdrożenia technicznych i organizacyjnych środków ochrony, o których mowa w art. 1741,*
  - 2) informacyjnego, względem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, o którym mowa w art. 174a ust. 1,*
  - 3) informacyjnego, względem abonenta lub użytkownika końcowego, o którym mowa w art. 174a ust. 3,*
  - 4) prowadzenia rejestru naruszeń danych osobowych, o którym mowa w art. 174d ust. 1*
- podlega karze pieniężnej nakładanej przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w wysokości do 3% przychodu ukaranego podmiotu osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.
- 2. Do kar nakładanych na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 209 ust. 1a-3 oraz art. 210. Uprawnienia Prezesa UKE określone w tych przepisach przysługują Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*

Analiza brzmienia tego przepisu wskazuje, że za to samo uchybienie przepisom ochrony danych abonentów lub użytkowników końcowych, operator telekomunikacyjny może być ukarany dwukrotnie, tj. na podstawie RODO oraz Prawa telekomunikacyjnego.